
Zápis ze zasedání Komise pro informační technologie AS UK ze dne 21. června 2023

Přítomni:Bc. Marek **Boňko** (FSV), prof. RNDr. Jan **Černý**, Ph.D. (PřF), Mgr. Andrej **Farkaš** (MFF), Karel **Mikulčák** (LFP) | Lukáš **Nowak** (MFF), Bc. Vojtěch **Švandelík** (MFF), RNDr. Daniel **Toropila**, Ph.D. (ÚVT)

Hosté: Mgr. Dagmar **Hanzlíková** (RUK), Mgr. Matyáš **Hírman** (PřF), David **Hurný** (KR), Mgr. Jan **Jindra** (KR), Mgr. Marek **Kalika**, Ph.D. (ÚVT), Ing. Jakub **Malina** (ÚVT), Mgr. Martin **Maňásek** (kvestor UK), PhDr. Radka **Římanová**, Ph.D. (ÚKUK), prof. Tomáš **Skopal**, Ph.D. (KR)

Program:

1. Úvodní slovo předsedy komise
2. Strategie IT UK
3. Inovace SIS
4. Stav realizace opatření k zápisům v SIS
5. Výroční zpráva o činnosti Ústřední knihovny UK
6. Politika nakládání s výzkumnými daty na UK
7. Různé

1. Úvodní slovo předsedy komise

Předseda komise Mgr. Andrej **Farkaš** přivítal všechny přítomné a zahájil zasedání komise.

Mgr. Farkaš se dotázal, zda má někdo z členů komise připomínky navrženému programu zasedání. Připomínky nikdo nevznese. Mgr. Farkaš navrhl provést v původně rozeslaném programu změnu, a to přehodit bod č. 6 „Politika nakládání s výzkumnými daty na UK“ na začátek zasedání. Upravený program byl schválen tichým souhlasem.

2. Politika nakládání s výzkumnými daty na UK

Předseda komise Mgr. Andrej **Farkaš** uvedl tento bod a předal slovo Mgr. Hanzlíkové z Centra pro podporu open science UK k představení materiálu.

Mgr. Hanzlíková se nejprve věnovala otázce, proč UK potřebuje datovou politiku a proč je důležité, aby vědci o svá data pečovali. Povinnost pečovat o data vyplývá mimo jiné z Etického kodexu UK. Na povinnost pečovat o data vědci naráží i v podmínkách poskytovatelů financí. Dále stručně shrnula obsah datové politiky, ve které se nacházejí základní principy a dále se věnuje otázce sběru dat a zpracování, odpovědnosti výzkumníka a univerzity a dostupné podpory. Závěrem se věnovala tomu, jakým způsobem chce UK docílit implementace datové politiky. Datová politika by měla mít obdobný status jako Etický kodex, připravuje se v dvojazyčné podobě a bude projednána v AS UK a na VR UK.

Mgr. Farkaš se dotázal, jaký je časový harmonogram projednávání a kdy bude řádně předložen ve finální podobě AS UK. **Mgr. Hanzlíková** uvedla, že s výraznějším rozšiřováním materiálu se nepočítá. Samotná politika by měla být co nestručnější a bude doprovázena metodikami a dalšími navazujícími dokumenty. Začátkem června materiál projednávala Komise pro vědu AS UK a na podzim se plánuje jej předložit ke konzultaci VR UK a na plénum AS UK.

Mgr. Jindra doplnil, že věc také závisí na případných připomínkách VR UK.

Mgr. Farkaš se dále dotázal, zda už některé fakulty mají své vlastní strategie nakládání s výzkumnými daty, nebo je toto první takový dokument. **Mgr. Jindra** uvedl, že často to bývá součástí jiných vnitřních předpisů, ale o existenci samostatného fakultního předpisu neví.

Prof. Černý poznamenal, že pokud by měla předložená politika platit, musí být kam ta data dávat, a to způsobem, který pro vědce nebude příliš časově náročný, aby nevzniklo mrtvé úložiště. Dále uvedl, že v rámci OP-JAK projektů byla část, která se této tematice věnovala, různé týmy se s ní potýkaly nezávisle na sobě a jejich výstupy by mohly sloužit jako inspirace. PřF UK má vlastního datového experta a praxe sdílení dat se testuje.

Dr. Římanová zdůraznila, že datová politika se nerovná otevřená data. RUK je velmi dobře propojen s odbory projektové podpory na všech fakultách a s vědci spolupracuje. Datová politika je obecný dokument, nenařizuje žádné místo, kam by se data měla ukládat, pouze uvádí, že by se měla ukládat bezpečně.

Usnesení:

„Komise pro IT AS UK bere na vědomí materiál Politika nakládání s výzkumnými daty na UK.“

Schváleno tichým souhlasem

3. Strategie IT UK

Předseda komise Mgr. Andrej **Farkaš** uvedl tento bod a předal slovo dr. Kalikovi k představení materiálu.

Dr. Kalika uvedl, že Strategie má standardní strukturu, jsou v ní vytyčena základní hesla a vize a obsahuje manažerské shrnutí toho, o co se UK v oblasti IT snaží. Dále obsahuje základní realizační principy, kde je vyjmenovaná řada věcí, kterých by se UK měla držet. Alespoň v základu jsou vytyčeny architektonické principy toho, jak přistoupit k budování celého IT komplexu. Strategie popisuje jak slabá místa a problémy, tak příležitosti a globální cíle a způsob, jakým se propisují do konkrétních úkolů. Globální cíle se seskupily do pěti základních oblastí – studium, věda a výzkum, vnější vztahy a zahraniční vztahy, ekonomické a personální záležitosti a správní agenda, IT infrastruktura.

Prof. Černý uvedl, že dokument mu připadá velice dobře zpracovaný. Při čtení dokumentu vnímal snahu vedení UK o centralizaci. Pokud má být řešení centralizované, musí být lepší, než řešení fakultní. Otázka, co centralizovat, je vážné téma. **Dr. Kalika** uvedl, že je to model postupného přesvědčování a věří tomu, že když se bude dařit fakulty přesvědčovat o tom, že věci fungují, povede to k silnější spolupráci. Pokud se máme dostat k efektivitě v oblastech typu kybernetická bezpečnost, ochrana osobních údajů a podobně, je určitá míra centralizace potřebná. Výhoda spočívá i v jednotných agendách či lepších a levnějších službách pro uživatele.

Mgr. Farkaš ocenil, že dokument je upřímný, pojmenovává problémy, za které si můžeme sami a je dobré si to přiznat. Je dobře, že bude veřejný a dostupný akademické komunitě. Podepsal by se například pod to, že je problém s interní komunikací, dále uvedl jako příklad sběr návodů v rámci ÚKUK. Vítá také směřování k centralizaci, které ze Strategie vyplývá. Dále uvedl, že se domnívá, že bude vymahatelné omezení vývoje duplicitních aplikací na fakultách. **Dr. Kalika** upřesnil, že to vymahatelné být nemá, spíše má dobrá praxe ukázat správnou cestu.

Mgr. Farkaš se dále dotázal na časový plán vyhotovení ve Strategii zmíněného katalogu subsystémů. **Dr. Kalika** uvedl, že katalog subsystémů má být podkladem pro nasazení helpdesku, do kterého by se řada fakult a součástí ráda dostala. Aktuální dohoda je taková, že se prozatím vytvoří základní „strukturovaná řádka“ každého systému, který se na UK provozuje, což už je hotové. V průběhu následujících dvou týdnů kolegové doplní za jednotlivé fakulty, co provozují. Co se týče Akčního plánu, do budoucna by se přimlouval za to, aby se fakulty se svými řešeními mohly také vměstnat.

Mgr. Farkaš dále poznamenal, že Akční plán by podle něj měl být schvalován AS UK spíše než CEPIT, případně by měl být alespoň zaslán Komisi pro IT AS UK k připomínkám. **Dr. Kalika** uvedl, že CEPIT byl navrhnout z důvodu reflexe IT pohledu fakult. **Prof. Skopal** doplnil, že souhlasí s tím, že AS UK by měl být do rozhodování zahrnut, ale CEPIT je exekutivní a techničtější entita, která na tom stráví hodně času AS UK se tím pak může zabývat jen jednou na začátku a na konci.

Usnesení:

„Komise pro IT AS UK vyjadřuje kladné stanovisko s materiálem „Strategie IT Univerzity Karlovy.“

7 pro – 0 proti – 0 zdržel/a se

Schváleno

4. Inovace SIS

Předseda komise Mgr. Andrej **Farkaš** uvedl tento bod a předal slovo Ing. Malinovi k představení materiálu.

Ing. Malina uvedl, že projekt Inovace SIS byl zahájen před rokem a dnes není v nejlepším stavu. Databáze není postavená šťastným způsobem a naráží na různé výkonové limity a složitost provádění změn. Za rok trvání projektu se podařilo vytvořit novou architekturu, která umožňuje, že postupem času bude možné oddělovat z celku jeho části a provozovat je samostatně. Pokud systém nezaškodíme jako celek, bude nutné relativně dlouhou dobu provozovat oba systémy, což je ale nejspokojnější řešení. Nové řešení umožňuje značnou nezávislost na dodavatelích a nabízí spoustu kvalitativní hodnoty navíc oproti stávajícímu stavu, například v tom, že budeme schopni detailně monitorovat, co se v systému děje. Na druhou stranu znamená pro UK větší zátěž v integrační rovině. Dále detailně vysvětlil, jakým způsobem by měly probíhat inovace jednotlivých funkcionalit. Dále uvedl, že se ustavuje koncepční komise pro SIS, která bude složená ze zástupců odborů a fakult, kteří disponují potřebnými zkušenostmi a znalostmi.

Prof. Skopal doplnil, že materiál má i vedlejší pozitivní efekt v podobě toho, že ÚVT mohlo vytáhnout ze SIS potřebná data a navrhnout Erudiu, co a jak má optimalizovat pro zápisy v současném SIS.

Mgr. Farkaš se dotázal, zda neměly být moduly Stipendia a Základní registry už hotové. **Ing. Malina** uvedl, že jejich umístění v plánu vyjadřuje, že je u nich potřebná součinnost jiných projektů, které by neměly běžet v rámci SIS. **Mgr. Maňásek** doplnil, že byla zvolená cesta taková, že se to musí řešit nějak jinak v rámci projektů SDG, ale jak přesně jinak to ÚVT řeší zatím neví.

Usnesení:

„Komise pro IT AS UK vyjadřuje kladné stanovisko k materiálu Inovace SIS.“

7 pro – 0 proti – 0 zdržel/a se

Schváleno

5. Stav realizace opatření k zápisům v SIS

Předseda komise Mgr. Andrej **Farkaš** představil bod jednání a předal slovo dr. Kalikovi.

Dr. Kalika uvedl, že byl vyhotoven základní přehled šesti témat k řešení na základě posledního excessu v únoru. ÚVT se snažilo naplnit původní představu a reagovat na připomínky. V části týkající se komunikace a systému zpětné vazby bude připraven podrobnější přehled toho, co se děje, a bude připravena okamžitá reakce pro případ, že by opět došlo k pádu. Pro zpětnou vazbu byl připraven kratičký dotazník, jak z pohledu uživatele proběhla realizovaná aktivita. Dále uvedl, že bude inovovaná mobilní aplikace Karlovka, která by měla obsahovat nové prvky, například se uvažuje o nasazení virtuální karty včetně dvou faktorového ověřování. Závěrem shrnul, že ve všech šesti oblastech se ÚVT snažil dodržet původní body a většinově se to i podařilo.

Mgr. Farkaš se dotázal, zda máme zpětnou vazbu na to, jak fungovala ochrana proti vícenásobným přihlášením. **Dr. Toropila** vysvětlil, že nemůžeme vědět, do jaké míry byla jednotlivá opatření efektivní, protože jich bylo implementováno několik najednou. **Mgr. Farkaš** upřesnil, že ho zajímá, kolika uživatelům toto opatření skutečně znemožnilo vícenásobná přihlášení. **Mgr. Maňásek** uvedl, že si vybavuje, že ho překvapilo, že se toto opatření uplatnilo častěji, než předpokládali. **Mgr. Farkaš** uvedl, zda zmíněná aktualizace je ta, kterou Erudio slíbilo v říjnu 2022. **Dr. Toropila** uvedl, že ano. **Mgr. Farkaš** se dále dotázal, jak přesně má fungovat krátký dotazník. **Dr. Kalika** uvedl, že ještě není vyjasněno, v jaké formě a v jakém okamžiku se objeví, ale musí to být co nejdříve po té zkušenosti daného uživatele.

Usnesení:

„Komise pro IT AS UK bere na vědomí materiál Stav realizace opatření k zápisům SIS.“

Schváleno tichým souhlasem

6. Výroční zpráva o činnosti Ústřední knihovny UK

Předseda komise Mgr. Andrej **Farkaš** představil bod jednání a předal slovo Mgr. Hurnému.

Mgr. Hurný uvedl, že Výroční zpráva je pojata tak, aby popisovala jednotlivé agendy přehledně i pro uživatele, aby měli přehled, na koho se mohou v daných agendách obracet. Ústřední knihovna už není jen tím zařízením, které poskytuje primárně knihovnické služby, ale zabezpečuje i celou řadu aktivit jako je distanční výuka, repozitáře, školení a tak dále. V letošním roce se podařilo navýšením finančních prostředků zabezpečit poptávku po IT specialitech, Knihovna splňuje nároky, které jsou na ní kladeny, a je velmi dobře fungujícím pracovištěm.

Dr. Římanová doplnila, že struktura Výroční zprávy je taková, že u každého bodu je vypíchnutá významná událost a v závěru je plán rozvoje na další rok. Dále uvedla, že centralizaci ÚKUK pocituje celkem významně, protože se ukazuje jako výhodné některé příslušné nástroje centralizovat. Je velká výhoda, že UK má stejný knihovní systém jako její partneři v zahraničí a buduje jednu centrální knihovnu.

Mgr. Farkaš uvedl, že je dobře, že cíle se ze značná část věcí naplňují průběžně a nenechává se na poslední chvíli.

Usnesení:

„Komise pro IT AS UK vyjadřuje kladné stanovisko k Výroční zprávě o činnosti Ústřední knihovny UK.“

6 pro – 0 proti – 1 zdržel/a se

Schváleno

7. Různé

Mgr. Farkaš se dotázal, zda nastal nějaký vývoj ve vyjádření ministerstva k možnosti vydávání elektronických diplomů.

Mgr. Jindra uvedl, že bylo přislíbeno, že odpověď bude do konce tohoto týdne. Překročení lhůty ministerstvo odůvodnilo personální poddimenzovaností.

Prof. Skopal informoval, že je v pilotním provozu webová aplikace Charles Explorer, která umožňuje uživatelům tematicky prohledávat univerzitu z hlediska studia i vědy.

Předseda komise Mgr. Andrej Farkaš poděkoval přítomným za účast a zasedání ukončil.

Zapsala: Anna Matoušková, tajemnice Legislativní komise AS UK

Schválil: Mgr. Andrej Farkaš, předseda Komise pro IT AS UK